

JOENSUU

Joensuun kaupungin ARVIOINTIKERTOMUS vuodelta 2013

HYVÄKSYTTY
TARKASTUSLAUTAKUNNAN
KOKOUKSESSA 6.5.2014

Sisällysluettelo

ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2013.....	2
Puheenjohtajan katsaus.....	2
1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄ, KOKOONPANO JA TYÖSKENTELY	5
Yleistä.....	5
2. EDELLISEN VUODEN ARVIOINTIKERTOMUKSEN JOHDOSTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI ...	6
3. ARVIO VALTUUSTON ASETTAMIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISESTA	7
3.1. Strategian, suunnitelmien ja ohjelmien hyväksyminen sekä päätökset, niiden toimeenpano ja toteutuminen	7
3.2. Joensuun kaupungin talouden kehitys vuonna 2013	8
3.3. Toimintakertomuksessa raportoitujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	11
3.3.1. Kaupunginvaltuusto	11
3.3.2. Kaupunginhallitus.....	14
3.3.3. Kaupunkirakennelautakunta	17
3.3.4. Sosiaali- ja terveystalouden tilaajajaosto	17
3.3.5. Tuottajan neuvottelukunta	19
3.3.6. Varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunta	19
3.3.7. Sosiaali- ja terveystalouden lautakunta.....	20
3.3.8. Vapaa-aikalautakunta	23
3.3.9. Liiketoiminnan johtokunta.....	25
3.3.10 Joensuun alueellinen jätevaltuusto.....	25
3.3.11. Rakennus- ja ympäristövaltuusto.....	26
3.3.12. Joensuun Vesi -liikelaitos.....	26
3.3.13. Pohjois-Karjalan pelastuslaitos -liikelaitos.....	26
3.3.14. Joensuun Tilakeskus -liikelaitos	27
3.3.15. Joensuun Työterveys -liikelaitos	28
3.3.16. Tulevaisuusrahasto ja Elinkeinorahasto.....	28
3.4. Konsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen.....	29
4. MUUT TOIMINNAN JA TALOUDEN ARVIOINNIT	30
Allekirjoitukset	31

JOENSUUN KAUPUNKI
Tarkastuslautakunta

Joensuun kaupunginvaltuustolle

ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2013

Puheenjohtajan katsaus

Johdanto

Joensuun kaupungin tarkastuslautakunta antaa toimikautensa ensimmäisen, valtuustokauden 2013 - 2016 arviointikertomuksen, jossa arvioidaan vuoden 2013 toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti Joensuun kaupungissa ja kaupunkikonsernissa.

Vuosi 2013 oli kaupungin ensimmäinen toimintavuosi tilaaja – tuottajamalliseksi muutetulla organisaatiolla.

Taloudellinen tilanne oli vuonna 2013 edelleen erittäin haasteellinen myös kuntasektorilla. Joensuussakin jouduttiin turvautumaan poikkeuksellisiin toimenpiteisiin talouden huonon kehityssuunnan kääntämiseksi paremmaksi. Taloustoimikunnan valmistelemien säästötoimenpiteiden toteutus ja poikkeuksellisen suuret kertaluonteiset erät nostivat kaupungin talouden hieman positiiviselle puolelle.

Sosiaali- ja terveyspalvelut olivat myös vuonna 2013 ylivoimaisesti suurin menoerä Joensuun tilinpäätöksessä, reilusti yli puolet kaupungin kokonaismenoista.

Kaupungin omistamassa kiinteistömässä on paljon käyttämättömiä ja käyttökelvottomia tiloja. Näistä tiloista aiheutuvaa problematiikkaa ja myös uusiin tiloihin investointeja käsitellään omassa osiossaan.

Tilaaja- tuottajamallinen organisaatio

Vuoden 2013 alussa käyttöönotettua uutta tilaaja- tuottajamallista organisaatiota arvioitaessa tarkastuslautakunta on tullut siihen käsitykseen, että organisaatiomallin muutos on onnistunut odotetulla tavalla. Lähes aina organisaation muutokset aiheuttavat myös ei toivottuja asioita. Jos ei muuta, niin ainakin muutosvastarintaa. Tässä tapauksessa lienee joillakin ollut jonkin asteisia vaikeuksia sisäistää omat roolinsa uuden mallisessa organisaatiossa. Myös budjetin valmistelussa on koettu olevan joitakin ongelmia nykymallisessa organisaatiossa, joskin niistä ongelmista on todettu päästävän eroon yksinkertaisesti sillä, että varataan budjetin valmistelulle oikeasti riittävä määrä aikaa.

Toisaalta, on ainakin tilinpäätöksen tekstiosioden mukaan ollut tilainvestoinneissa helpompaa, kun tilauksesta vastaa tilaaja, eikä käyttäjä, jolloin on välttytty investointibudjettien ylityksiltä.

Taloustilanne

Joensuun kaupungin vuoden 2013 taloudessa oli positiivista se, että lopulta tulos oli 2,641 milj. € ylijäämäinen. Positiivista sen sijaan ei ollut se, että ennustettavuus oli erittäin vaikeaa. Vielä 27.1.2014 kaupungin valtuustolle esitetyn osavuosisikatsauksen 31.12.2013 mukaan: Talousarvio muutosten jälkeen on 10,2 milj. € alijäämäinen. "Tulos muodostunee hieman talousarviota paremmaksi, mutta jää selvästi alijäämäiseksi."

Erittäin positiivinen asia oli se, että lähes kaikki hallintokunnat tekivät paremman tuloksen, kuin talousarviossa oli niille asetettu. Joensuun kaupungin toimintakatteen kasvu oli vain n. 0,5 %. Koko kaupungin toimintakate vuonna 2013 oli -338,6 milj. €. Muutetun talousarvion mukaan koko kaupungin toimintakate oli -347,5 milj. €. Toteuma oli 9 milj. € parempi. Peruskaupunki toteutui 8,2 milj. € talousarviota paremmin.

Merkittävänä syinä tähän arvioitua parempaan tulokseen olivat ennakoitua suuremmat tonttien myyntivoitot, sosiaali- ja terveyspalveluiden arvioitua pienempi maksuosuus, taloustoimikunnan valmistelemat ja kaupunginhallituksen 15.4.2013 §:ssä 227 päättämät säästötoimet sekä koko maata koskenut verotilijärjestelmän muutos, jossa valtio nopeutti verotilijärjestelmän maksamista kunnille maksamalla aiemmin seuraavan vuoden tammikuun tilityksiin sisältyneet jäännösverot jo joulukuun tilityksien yhteydessä.

Edellä esille tuotuihin seikkoihin viitaten täytyy todeta, että vuoden 2013 tulokseen on ollut vaikuttamassa merkittävä määrä luonteeltaan kertaluonteisia eriä, eivätkä ne ole vaikuttamassa 2013 vuoden jälkeen, joten tämä täytyy huomioida tulevia taloussuunnitelmia tehtäessä.

Sosiaali- ja terveyspalvelut

Sosiaali- ja terveyspalvelujen osalta oli vuosi 2013 poikkeuksellinen aikaisempaan nähden ainakin siinä mielessä, että vuoden alussa käynnistettiin Kontiolahden kunnan kanssa yhteinen sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alueen toiminta.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet. Asiat, joista tarkastuslautakunnassa on keskusteltu, ovat olleet talousarvion valmisteluvaiheen aikataulusuunnitelma ja isäntäkunnan ja yhteistyökunnan Sote-alan toimijoiden välinen tiedonsaannin tärkeys.

Erytisen positiivisena asiaa on pidettävä sitä, että vuoden 2013 talousarviossa sosiaali- ja terveyspalveluihin varattua summaa ei ylitetty, kun edellisellä valtuustokaudella näin ei tapahtunut kertaakaan.

Tilapalvelut

Joensuun kaupungilla on isossa kiinteistömässään paljon erityyppisiä ja erikuntoisia tiloja, jotka ovat ns. salkutettu ja salkut priorisoitu kaupungin kannalta tärkeisiin ja vähemmän tärkeisiin sekä tarpeettomiin. Tämä on ollut erittäin tarpeellinen toimenpide ja jatkossa tulee ryhtyä yhä voimakkaampiin toimiin, jotka johtavat epäkuranttien ja tarpeettomien tilojen myyntiin ja näin kaupungin turhien kulujen pienemiseen.

Suurien kiinteistömassojen hallinta vaatii paljon pääomia. On ensiarvoisen tärkeää se, miten tiloja hallinnoidaan. Tiloja täytyy hallinnoida erityisellä huolella koko niiden elinkaaren ajan. Tarkastuslautakunta on käsitellyt tätä asiaa arviointikertomuksen kohdan "3.3.1 Kaupunginvaltuusto" arviointikohdassa.

Loppusanat

Talousasiat ovat edelleen jokapäiväisissä keskusteluissa vahvasti esillä. Juuri, kun alkoi näkyä valoa putken päässä, eli alkoi olla talouden elpymisen merkkejä näkyvissä, kuten metsäteollisuuden uudet suurinvestointisuunnitelmat ja viimevuoden verotulojen kääntyminen nousuun kuntasektorilla, niin eikös vaan tullut Ukrainan konflikti luomaan omaa synkkää pilvään talousnousun orastavalle tivaalle. Ei auta kuitenkaan muu, kuin vaan uskoa tulevaan ja toivoa kehityssuunnan taloudessa jatkavan nousuaan yleismaailmallisista uhkista huolimatta.

Toivon mukaan Sote- uudistuksen eteenpäin vieminen sujuu hyvässä yhteisymmärryksessä eri poliittisten tahojen välillä niin, että saataisiin kunnille hyvät työkalut käyttöön tulevien haasteiden voittamiseksi. Sosiaali- ja terveystalvet tulevat jatkossakin varmuudella olemaan suurin kuntien menoerä, joten sillä sektorilla ei ole varaa epäonnistua.

Lopuksi haluan lausua erityisen suuret kiitokset tarkastuslautakunnan jäsenille suurenmoisesta työstänne, jonka olette tehneet ja niin mahdollistaneet tämän arviointikertomuksen valmistumisen. Olemme istuneet pitkiä kokouksia ja sen lisäksi olemme käyttäneet erittäin paljon aikaamme kukin tahoillamme tutustumalla suureen määrään erilaista kirjallista materiaalia, kuten pöytäkirjoja, osavuosikatsauksia jne. Kaikkein eniten on kuitenkin aikaamme kulunut tilinpäätöksen tutkiskeluun. Tämän lisäksi olemme lukeneet ja lähettäneet lukemattoman määrän sähköposteja ja joskus kiireen iskiessä oikein kovaksi, turvautuneet myös testiviesteihin ja puheluihin. Paljosta tekemisestä ja tämän alkuvuoden kiireestä huolimatta on henki säilynyt erittäin hyvänä porukassamme koko ajan. Muistan jonkun jäsenistämme todenneen jossakin kokouksessamme, että "ei kai näin pitäisi olla, mutta meillähän on ollut jopa ihan hauskaa välillä". Kesän alkaessa toivon, että voimme ansaitusti hieman vetää henkeä ja nauttia kesästä keräten energiaa ensi talven varalle. Toivotan hyvää kesää kaikille!

Joensuussa 6.5.2014

*Kari Savolainen
Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja*

1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄ, KOKOONPANO JA TYÖSKENTELY

Yleistä

Kuntalain 71 §:n mukaan kaupunginvaltuusto on valinnut tarkastuslautakunnan toimikaudekseen 2013–2016. Tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Tarkastuslautakunnan on huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Kaupunginvaltuuston vuosille 2013-2016 valitsemina tarkastuslautakunnan jäseninä vuonna 2013 olivat (läsnäolot kokouksissa/tilikausi):

Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Savolainen Kari, puheenjohtaja (18)	Nuutinen Arvo (1)
Harinen Päivi, varapuheenjohtaja (16)	Pitko Jarno (3)
Dannenberg Alia (18)	Reijonen Juha-Pekka (1)
Kainulainen Antti (12)	Päivinen Marja Leena (4)
Mikkola Ritva (15)	Karttunen Eeva (2)
Sallinen Sari (16)	Mantsinen Iiris (1)
Tielinen Ari (17)	Heinonen Sanna (1)

Tarkastuslautakunta on vuoden aikana perehtynyt suunnitelmansa mukaisesti hallintokuntien toimintaan seuraamalla päätöksiä, kuulemalla kaupungin luottamushenkilö- ja viranhaltijajohtoa ja hallintokuntien edustajia sekä tutustumalla toimintaan. Tarkastuslautakunnan jäsenten esteellisydet on todettu arviointikertomuksen laadinnan yhteydessä ja ne on kirjattu lautakunnan pöytäkirjaan.

Vuoden 2013 arviointia varten vuosien 2013-2016 tarkastuslautakunta kokoontui 11 kertaa vuonna 2013 ja 8 kertaa vuonna 2014. Jäsenten kesken on sovittu lautakuntien päätösten/pöytäkirjojen seurantavastuusta.

Tarkastuslautakunta tapasi Kontiolahden kunnan tarkastuslautakunnan. Tapaamisessa keskusteltiin sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-aluetta koskevan tarkastuksen ja arvioinnin yhteistyöstä. Vuoden 2013 aikana valmisteltiin yhteisen toimikunnan asettamiseen liittyviä asioita. Tarkastuslautakunta päätti vuoden 2014 alussa asettaa yhteisen toimikunnan Kontiolahden kunnan ja Outokummun kaupungin tarkastuslautakuntien kanssa sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueen tarkastamista varten. Lautakunnan jäseniä on osallistunut myös valtuustoseminareihin sekä koulutuksiin.

Tarkastuslautakunnan arviointi perustuu kaupunginvaltuuston hyväksymään vuoden 2013 talousarvioon, kaupunginhallituksen hyväksymään tilinpäätökseen, tilintarkastajan tarkastusraportteihin, tilintarkastuskertomukseen sekä lautakunnan em. kuulemisten yhteydessä hankkimiin selvityksiin ja havaintoihin. Lisäksi hallintokunnille on lähetetty kirjallisia kyselyjä.

Kaupunginvaltuuston valitsemana tilintarkastajana on toiminut JHTT -yhteisö BDO Auditor Oy, vastuunalaisena tilintarkastajana ajalla 1.1.2013–4.11.2013 Eeva-Liisa Auvinen JHTT ja Johanna Lundström JHTT, HTM 5.11.2013 lähtien.

Tarkastuslautakunnalla oli vuoden 2014 alussa harjoittelijana oikeustieteiden maisteri Soile Nyman. Hän selvitti vuoden 2013 arviointia varten tarkastuslautakunnan toimeksiantona mm. seuraavia asioita:

- Joensuun kaupungin hankintatoimen kuljetuskilpailutukset vuosina 2012-2013
- Tikkarinne 9 -rakennusprojekti
- Sairauspoissaolot Joensuun kaupungissa ja Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalveluiden kuntayhtymässä vuonna 2012
- Mehtimäen alueen liikennesuunnitelmaraportti.

2. EDELLISEN VUODEN ARVIOINTIKERTOMUKSEN JOHDOSTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

Tarkastuslautakunta on käynyt läpi vuoden 2012 arviointikertomukseen saadut toimielinten laatimat vastineet. Aiemman arvioinnin havaintoihin vastaamista on seurattu ja joiltakin osin niihin on palattu tässä arviointikertomuksessa.

Liikelaitokset:

Vuoden 2012 arviointikertomuksessa esitettyihin liikelaitoksia koskeviin tarkastuslautakunnan arviointeihin ei ole saatu vastauksia, kuten ei saatu vastauksia edellisenäkään vuonna.

Kaupunginhallitus:

Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota siihen, että osa hankintatoimen valtuustoon nähden sitovista tavoitteista on toistuvasti jäänyt toteutumatta. Toimintakertomuksessa ei selvitetty toteutumattomuuden syitä. Kaupunginhallitus vastasi, että huomio koskee sähköisen tilausjärjestelmän käyttöönottoa koskevaa tavoitetta. Sen toteutus on viivästynyt hankintatoimen ja talouspalveluiden henkilöresurssien puutteen vuoksi. Lisäksi tilausjärjestelmän käyttöönotto on vaahtunut runsaasti lisäselvityksiä. Käyttöönottoa hidasti myös se, että laskujen kierrätysjärjestelmä oli päivitettävä uuteen versioon vuoden 2012 alusta, jotta tilausjärjestelmä ylipäätään voidaan ottaa käyttöön.

Varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunta:

Varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunnan kohdalla tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota siihen, että tehdyissä koulujen lakkautuspäätöksissä oli päätösten perusteena käytetty mm. lakkautuksilla saatavia säästöjä. Tarkastuslautakunta edellytti laskettavaksi todelliset säästöt ja tiedotettavaksi ne valtuustolle. Varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunta toistaa omassa vastauksessaan todellisina säästöinä täsmälleen samat koulukohtaiset summat, jotka lautakunnalle oli lakkautuspäätösten esittelyteksteissä selostettu.

Vuokratkustannusten säästöjä kuvatessa ei eritellä, ovatko syntyneet säästöt koulutoimen vai koko kaupungin säästöjä. Vastauksen mukaan lakkautetusta tai lakkautettavaksi tulevista kahdeksasta koulusta viisi on vielä kaupungin omistuksessa.

Selostuksessa päivähoiton tilojen käytöstä ja toiminnan siirtymisestä väliaikaisiin parakkitiloihin jää epäselväksi, onko aiemmat tilat irtisanottu ja onko vuokranmaksu tiloista päättynyt.

Vuokrattuja tilapäisratkaisutiloja ja osittain ryhmäperhepäiväkoteja korvataan palveluverkkosuunnitelman mukaisilla toimenpiteillä ja lisäämällä avointa varhaiskasvatustoimintaa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta:

Vuoden 2012 arviointikertomuksessa tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota sosiaali- ja terveystoimen kuukausiraportoinnin aikataulutukseen. Aikataulun kireys johtaa edelleen siihen, että kuukausiraportit eivät ole luotettavia.

Vuonna 2012 tarkastuslautakunta arvioi kulukehityksen sellaiseksi, että hallintokunnan tulee etsiä kustannustehokkaampia tapoja järjestää sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut. Tehokkuutta etsittäessä tulee kuulla alan asiantuntijoita.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Liikelaitokset ovat osa kaupunkia, ja tarkastuslautakunta odottaa saavansa vastineet myös liikelaitoksilta.

Varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunnassa ensimmäinen palveluverkkosuunnitelma on laadittu vuonna 2009 ja sitä on siitä lähtien vuosittain päivitetty. Palveluverkkosuunnitelman toteutumista ei ole raportoitu.

Taloudenseurannan prosesseja sosiaali- ja terveystoimessa on syytä tarkastaa ja muuttaa, jotta kuukausiraportointi saadaan luotettavaksi.

Tarkastuslautakunta toteaa tyydytyksellä, että sosiaali- ja terveystoimessa on ryhdytty tekemään uusia rakenteellisia sekä kustannustehokkaampia palvelutuotantoratkaisuja ja edelleen sen, että esim. lastensuojelussa lisätyllä ennaltaehkäisevällä työllä on voitu ehkäistä useita lasten huostaanottoja.

3. ARVIO VALTUUSTON ASETTAMIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISESTA

3.1. Strategian, suunnitelmien ja ohjelmien hyväksyminen sekä päätökset, niiden toimeenpano ja toteutuminen

Vuoden 2013 talousarvio on laadittu vuonna 2011 laaditun päästrategian Kantavat Siivet pohjalta.

Strategiassa on asetettu viisi näkökulmaa:

- kehittyvä ja vetovoimainen kaupunki
- kestävä talous

- toimivat palvelut ja uudistuvat rakenteet
- osaava johtaminen ja henkilöstö
- osallistuva ja hyvinvoiva kuntalainen.

Strategiassa on asetettu vuosille 2011–2012 seuraavat kuusi kehittämishanketta:

1. Joensuusta Suomen yritysystävällisin kaupunki
2. Palveluverkkopäätökset
3. Johtamisen ja organisaation kehittäminen
4. Talouden pitkän aikavälin kestävyys
5. Kilpailukykyinen oma palvelutuotanto ja tarkoituksenmukaiset ostopalvelut
6. Asukastoiminnan ja osallistumisen edistäminen

Päästrategiassa on asetettu kaikkiaan 17 strategista hanketta, joista kahdeksan on kaupungin omia hankkeita ja loput yhdeksän muiden toteuttamia, mutta kaupungin kannalta merkittäviä hankkeita.

Valtuustokauden 2013-2016 strategian valmistelu aloitettiin valtuustoseminaarilla helmikuussa 2013. Valtuusto hyväksyi Joensuun kaupungin strategian vuosille 2013-2016 17.06.2013. Uuden strategian nimi on Rajaton tulevaisuus. Sillä vastataan ensisijaisesti elinvoiman ja kilpailukyvyyn sekä palvelujen järjestämisen haasteisiin.

Uudessa strategiassa tähdätään kaupungin kasvuun, asukkaiden hyvinvointiin ja Joensuun veto-voimaisuuden lisääntymiseen. Kaupungille on määritelty 16 päämäärää, joista neljä tärkeintä ovat:

- yritysystävällisyys
- vetovoimaisuus
- uudet toimintatavat
- toimiva ympäristö.

Strategiassa Joensuun visioksi on määritelty ”Joensuu on ihmisen kokoinen ja yrityksen ystävä – elinvoimainen karjalainen kaupunki vailla rajoja”.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Talousarvio on laadittu vuoden 2011 strategian pohjalta. Toteutunut toiminta on ollut strategian mukaista.

3.2. Joensuun kaupungin talouden kehitys vuonna 2013

Vuoden 2012 ja 2013 tuloslaskelmien vertailu on vaikeaa kahdesta syystä. Vuoden 2013 alusta Joensuun kaupunki on tuottanut sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut myös Kontiolahden kunnalle. Tarkoitusta varten on perustettu Joensuu-Kontiolahti -yhteistoiminta-alueen taseyksikkö. Vuoden 2013 toteumassa on noin 31 milj. euroa Kontiolahden kunnan sosiaali- ja terveystaloudellista aiheutuneita toimintatuottoja ja -kuluja, joita ei ole vuoden 2012 tuloslaskelmassa.

Toinen muutos on ollut ammattikorkeakoulun siirtyminen Karelia Ammattikorkeakoulu Oy:n toiminnaksi. Aiemmin liikelaitoksena toimineen ammattikorkeakoululiikelaitoksen tulot (n. 33 milj. euroa) ja menot (n. 32 milj. euroa) sisältyvät vuoden 2012 tuloslaskelmaan. Vuonna 2012 ammattikorkeakoulusta saatu valtionosuus on sisältynyt Joensuun kaupungin valtionosuuksiin.

Joensuun kaupungin toimintakatteen kasvu ammattikorkeakouluun kohdistuva muutos huomioiden oli pieni, vain noin 0,5 prosenttia. Koko kaupungin toimintakate oli 2013 vuonna -338,6 milj. euroa. Muutetun talousarvion mukaan koko kaupungin toimintakate oli -347,5 milj. euroa. Toteuma oli 9 milj. euroa parempi.

Peruskaupunki toteutui 8,2 milj. euroa talousarviota paremmin. Tähän vaikutti merkittävimmin kaupunginhallituksen osuuden toteuma, 6,4 milj. euroa parempi kuin talousarviossa. Syynä tähän olivat ennakoitua suuremmat tonttien myyntivoitot sekä sosiaali- ja terveystalouden arviointia pienempi maksuosuus. Kaupunkirakennelautakunnan toimintakate toteutui noin 1,0 milj. euroa arviota parempana.

Taloustoimikunnan valmistelemaat ja kaupunginhallituksen 15.4.2013 227§:ssä päättämät toimet paransivat tulosta noin 7 milj. euroa. Toimenpiteiden vaikutukset ovat pitkälti olleet kertaluonteisia, vain vuoteen 2013 vaikuttavia.

Verotulojen kasvu edellisvuoteen verrattuna oli 11,9 milj. euroa kasvuprosentin ollessa 5,3. Toteuma oli 2,7 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa. Kunnallisverojen osuus tästä talousarvioon verrattuna paremmasta kehityksestä oli 2,1 milj. euroa. Sitä selittää merkittävältä osalta koko maata koskenut verotilijärjestelmän muutos. Valtio nopeutti verotilijärjestelmän maksamista kunnille maksamalla aiemmin seuraavan vuoden tammikuun tilityksiin sisältyneet jäännösverot jo joulukuun tilityksien yhteydessä.

Toimintakertomuksessa on s.131 arvioitu, että verotilijärjestelmän muutos lisäsi Joensuun kaupungin verotuloja arviolta noin 2,3 milj. euroa vuoden 2013 osalta.

Vuosi 2013 oli talouden toteuman puolesta hyvä. Vuosikate (26,5 milj. euroa) riitti kattamaan poistot (23,2 milj. euroa). Tilikauden tulos oli noin 3,4 milj. euroa. Tilikauden tulos toteutui 13,6 milj. euroa talousarviota parempana. Tilinpäätössiirtojen jälkeen ylijäämää jäi 2,6 milj. euroa. Tässä kertynyttä ylijäämää on noin 15,4 milj. euroa vuoden 2013 tilinpäätöksen jälkeen.

Joensuun kaupungin taloudellista asemaa voidaan kuvata sekä kaupungin että kaupunkikonsernin näkökulmasta seuraavaan taulukkoon otettujen keskeisten tulos- ja rahoituslaskelman ja taaseen tunnuslukujen avulla:

	Joensuu 2013	*Muutos Joensuu 2012-2013	Konserni 2013	*Muutos Konserni 2012-2013
Toimintatuotot/toimintakulut %	29,4	27,3	42,2	6,6
Vuosikate/poistot %	114,5	153,9	119,7	52,1
Vuosikate/asukas, €	356,4	158,4	731,6	55,0
Investointien tulo-rahoitus %	61,5	118,1	71,1	19,9
Kassan riittävyys, pv	50,0	-2,0	51,8	3,2
Omavaraisuusaste %	60,1	-1,8	43,3	-1,6
Suhteellinen velkaantuneisuus %	39,6	5,0	64,2	-0,5
Kertynyt ali/ylijäämä, €/asukas	207,3	20,2	-292,9	-13,4
Lainat, €/asukas	1755,8	13,9	4597,3	6,8

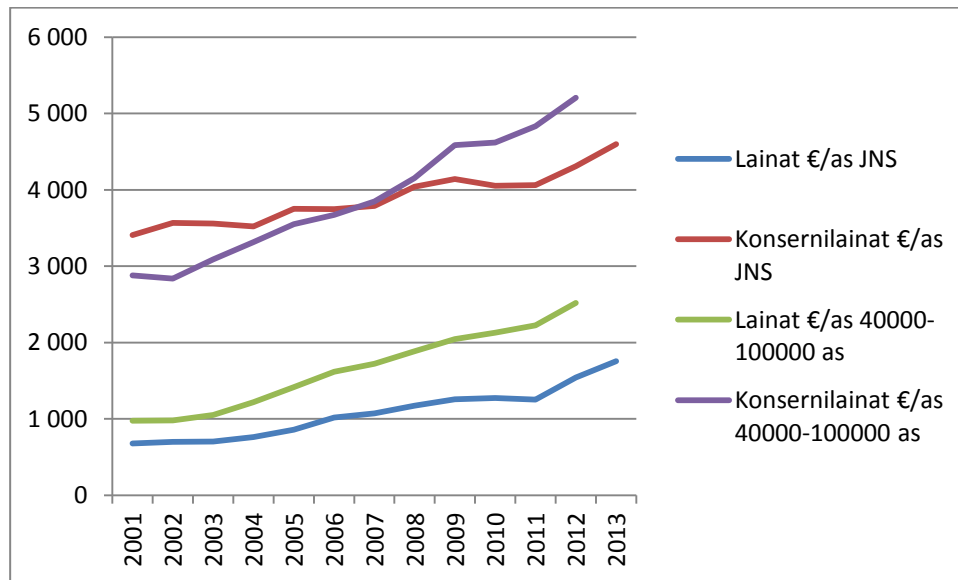
*HUOM. Vertailu on tehty suhteellisena eli prosentteina, ei prosenttiyksikköinä.

Tuloslaskelman keskeiset tunnusluvut ovat Joensuun kaupungin osalta parantuneet edellisvuodesta. Rahoituslaskelman investointimenot olivat vuonna 2013 lähes 46 milj. euroa. Rahoitusosuuksien (2,6 milj. euroa) ja pysyvien vastaavien luovutustulojen (9,4 milj. euroa) jälkeen nettoinvestointimenot olivat 33,8 milj. euroa. Pitkäaikaisen lainan määrä kasvoi 19,6 milj. euroa. Antolainojen määrä väheni 3,2 milj. euroa. Runsaat velkarahalla katetut investoinnit ovat hiukan heikentäneet taseen tunnuslukuja. Vuoden 2013 ylijäämäinen vuosi kuitenkin lisäsi taseesta laskevaa kertyneen ylijäämän määrää.

Konsernista lasketut tuloslaskelman tunnusluvut eivät osoita samanlaista kehitystä. Vuosikatteella on pystytty kattamaan poistot. Koko konsernin omavaraisuusaste (43,3) on heikompi kuin itse emokaupungissa Joensuussa (60,1).

Seuraavassa kaaviossa esitetään Joensuun kaupungin sekä kaupunkikonsernin lainakantojen euroa/asukas kehitys vuodesta 2001 lähtien. Verrokkina on käytetty 40.000 - 100.000 asukkaan kaupunkien keskiarvoa. Verrokkien tietoja vuoden 2013 tilinpäätöksistä ei ole ollut käytettävissä.

Sekä Joensuun kaupunki että kaupunkikonserni ovat pysyneet viime vuosina verrokkiryhmässä keskiarvon alapuolella. Suunta lainakantojen kehityksessä on ollut verrokkien kaltainen.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Merkittävä osa kaupungin talouden paremmasta toteumasta talousarvioon nähden toteutui ennakoitua suurempien myyntivoittojen takia. Kaikkiaan myyntivoittoa kirjattiin tuloslaskelmaan noin 7 milj. euroa.

Vuonna 2013 toteutettu säästöohjelma sisältää paljon kertaluonteisia eriä. Pysyvien, taloudellista tilaa parantavien ratkaisujen selvittämistä tulee jatkaa. Tarkastuslautakunta korostaa, että toteutulla säästöohjelmalla on ollut merkittävä vaikutus asenteisiin, ja henkilöstöllä on ollut halu toteuttaa säästöohjelmaa.

Valtio nopeutti verotilitysten maksamista kunnille maksamalla aiemmin seuraavan vuoden tammikuun tilityksiin sisältyneet jäännösverot jo joulukuun tilityksien yhteydessä. Verotilityslain muutos lisäsi Joensuun kaupungin verotuloja arviolta noin 2,3 milj. euroa vuoden 2013 osalta.

Vaikka yksittäisiä talousarvioylityksiä on ollut, niin kuitenkin lautakuntien talousarviossa pysyminen kokonaisuutena on ollut hyvä asia.

Valtuustoon nähden sitovan tulosaluetason toimintakatteen ylitykset on käyttötalouso- sassa selvitetty pääosin selkeästi. Sen sijaan selvitykset yleishallinnon ja kulttuuripalveluiden investointimeno- jen ylityksistä puuttuvat.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota taseeseen sisällyttämättömien vastuiden määrään (liitetie- dot s. 162). Vastuiden määrä erityisesti kuntakonsernissa on huolestuttava. Tytäryhtiöiden konser- niohjauksessa ja -valvonnassa tulee huolehtia, ettei Joensuun kaupungille aiheudu vastuista yllät- täviä maksueriä.

Kuntaliiton tulkintaohjeiden mukaan alle 50 prosentin omavaraisuusaste merkitsee kuntataloude- sa merkittävän suurta velkarasitetta. Kaupunkikonsernin suhteellinen velkaantuneisuusprosentti (64,2) on myös selkeästi korkeampi kuin emokaupungissa Joensuussa.

3.3. Toimintakertomuksessa raportoitujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoittei- den toteutuminen

3.3.1. Kaupunginvaltuusto

Vuoden 2013 alusta lukien Joensuun kaupungin hallinnon järjestäminen ja toiminnan sekä talou- den ohjaaminen ovat perustuneet tilaaja-tuottaja -malliin. Tilaaja-tuottaja -toimintatapa on oh- jausjärjestelmä, jossa vuosittaisessa talousarvioon sisältyvässä tilauksessa määritellään järjestet- tävien palvelujen laatu, määrä ja hinta. Talousarvion hyväksyy kaupunginvaltuusto. Tuottajan vastuulla on talousarvion ja tilauksen mukaisten palvelujen tuottaminen asiakaslähtöisesti ja kus- tannustehokkaasti.

Vuoden 2013 alusta käynnistyi Joensuun kaupungin ja Kontiolahden kunnan sosiaali- ja terveys- palveluiden yhteistoiminta-alue, jonka isäntäkunta on Joensuun kaupunki. Outokummun kau- punki liittyi yhteistoiminta-alueeseen vuoden 2014 alusta lukien.

Merkittävimpiä kaupunginvaltuuston vuoden 2013 käsittelemiä asioita olivat:

Kaupunginvaltuusto hyväksyi maaliskuussa Siilaisen terveysaseman peruskorjauksen ja laajen- nuksen hankesuunnitelman ja kustannusarvion. Joensuun kaupungin talonrakennuksen inves- tointisuunnitelmaan 2013-2018 esitetään hankkeelle rahoitusta seuraavasti:

vuodelle 2013	0,7 milj. euroa
vuodelle 2014	5,0 milj. euroa
vuodelle 2015	10,0 milj. euroa
vuodelle 2016	7,5 milj. euroa
vuodelle 2017	7,5 milj. euroa
vuodelle 2018	7,6 milj. euroa
Yhteensä	38,3 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi huhtikuussa omalta osaltaan sosiaali- ja terveyspalveluiden järjes- tämistä ja tuottamista koskevan yhteistoimintasopimuksen liitteinen.

Tällä sopimuksella Outokummun kaupunki tuli 1.1.2014 mukaan kunta- ja palvelurakenneuudistuksesta annetun lain 5. §:n 3. momentin mukaiseen Kontiolahden kunnan ja Joensuun kaupungin perustamaan ja 1.1.2013 toimintansa aloittaneeseen Joensuun kaupungin yhteistoiminta-alueeseen.

Kaupunginvaltuusto merkitsi toukokuussa tiedokseen valtiovarainministeriön päätöksen 4.4.2013 erityisen kuntajakoselvityksen toimittamisesta Joensuun ja Outokummun kaupunkien sekä Kontiolahden, Liperin ja Polvijärven kuntien välillä.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kesäkuussa Joensuun kaupungin strategian 2013-2016.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi elokuussa Joensuun kaupungin omistajapolitiikan 2013-2016.

Kaupunginvaltuusto käsitteli toukokuussa vuoden 2012 tilinpäätöksen, ja marraskuussa se hyväksyi vuoden 2014 talousarvion ja taloussuunnitelman 2014-2016.

Esimerkkejä investointien kustannusarvioista

Tarkastuslautakunta on käsitellyt kokouksissaan useasti erityisesti investointien muuttuneita kustannusarvioita ja haluaa esittää tässä esimerkkinä muutamien viime vuosien investointikohdeiden päätöksentekoa.

1. Siilaisen terveysaseman peruskorjaus ja laajennus

Siilaisen terveysaseman toiminnan ja tilojen järjestämisen *tarveselvitys* laadittiin vuoden 2010 ja 2011 aikana, ja se oli esillä sosiaali- ja terveyslautakunnassa 12.9.2011 (§ 116). Lautakunta hyväksyi tuolloin osaltaan tarveselvityksen ja esitti hankesuunnittelun käynnistämistä. Kaupunginhallituksen kokouksessa 5.12.2011 (§ 608) tarveselvitys merkittiin tiedoksi. Tarveselvitysvaiheessa kustannusarvio oli 26,0 milj. euroa (alv 0 %).

Hankesuunnitelma oli Joensuun Tilakeskus -liikelaitoksen johtokunnassa 27.2.2013. Sen mukaan rakennuksen nykyiset laajuustiedot ovat:

Huoneala	9.081 hum ²
Kerrosala	10.365 kem ²
Tilavuus	40.100 m ³

Peruskorjattavan osan huoneala on noin 6.600 hum². Terveyskeskuksen laajennustarve on noin 6.290 hum². Lisäksi tontille tehdään uusi suurkeittiö erilliseen rakennukseen. Keittiön tilantarve on noin 1.345 hum².

Hankkeesta laadittu tavoitehintalaskelmaan perustuva kustannusarvio (pvm. 8.11.2012) on 38,32 milj. euroa (alv 0 %) kustannustasossa Haahtela-indeksi 77,0/1.2012, hintataso Haahtela-indeksi 77,7/10.2012. Arvio sisältää varauksia 3,760 milj. euroa. Varauksiin sisältyy lisä- ja muutostyövarauksen lisäksi myös useammalle vuodelle kohdistuva kustannusten nousuvaraus. Lisäksi on arvioitu, että irtaimisto-, kalusto- ja laitehankintoja tulee arviolta noin 1,9 milj. euron arvosta. Ne tapahtuvat käyttäjän omana hankintana.

Tarveselvityksen yhteydessä on koottu alustavasti käyttäjien tilatarpeet ja toiminnalliset vaatimukset. Hankesuunnittelun käynnistyttyä käyttäjä (sosiaalitoimi ja ravintopalvelut) on tehnyt toiminnan linjauksia, jotka ovat vaikuttaneet huomattavasti tilojen kasvuun. Myös uusia toimintoja päätettiin siirtää Siilaisille.

Kaupunginvaltuusto päätti 25.3.2013 (§ 60) hyväksyä Siilaisen terveysaseman peruskorjauksen ja laajennuksen hankesuunnitelman ja kustannusarvion 38,3 milj. euroa.

2. Ylisoutajan silta

Alkuperäinen kustannusarvio vuosille 2012-2014 oli 4,4 milj. euroa. Laskelma perustui siltasuunnittelijan laatimaan kustannusarvioon. Urakkakilpailussa saatiin viisi tarjousta, joista kaikkien tarjoushinta ylitti suunnittelijan kustannusarvion. Korjattu kustannusarvio on 5,9 milj. euroa.

ARA oli myöntänyt ehdollisen ennakkopäätöksen 1.155.000 euron avustuksesta Penttilänrannan alueelle vuodelle 2012. Keskeinen peruste avustukselle oli juuri kevyen liikenteen yhteyksien ja sillan toteuttaminen. Mikäli hanke siirtyisi eteenpäin seuraavalle vuodelle, ARA:n vastaavasta päätöksestä ei olisi varmuutta.

Laaditut siltasuunnitelmat perustuivat hankesuunnitelman ja kaupunginvaltuuston hyväksymän yleissuunnitelman mukaisesti siltakilpailuun, ja suunnittelukustannuksia oli kertynyt jo noin 400.000 euroa.

Kaupunginhallitus päätti 15.10.2012 hyväksyä korjatun kustannusarvion ja ottaa muuttuneen kustannusarvion huomioon talousarvioehdotuksessa. Kaupunginhallitus päätti 22.10.2012 oikeuttaa teknisen viraston tekemään hankintasopimuksen ja toimeenpanemaan kilpailutuksen mukaisen hankintapäätöksen ennen talousarvioehdotuksen käsittelyä.

3. Tikkarinteen peruskorjaus

Hankesuunnitelma on vuodelta 2006. Hankkeesta laadittu tavoitehintalaskelmaan (pvm. 12.5.2009) perustuva kustannusarvio on 10,27 milj. euroa (alv 0 %) kustannustasossa Haahtelaindeksi 78,0/1.2008, hintataso 73,0/5.2009. Kaupunginvaltuusto hyväksyi Tikkarinteen hankesuunnitelman, ja kaupunginhallitus totesi, että investoinnin ajoituksesta tullaan päättämään talousarvion ja taloussuunnitelman käsittelyn yhteydessä.

Suunnittelu ja rakentaminen käynnistyivät vuonna 2010.

Joensuun tilakeskus on ensimmäisen kerran neuvotellut hankkeen kohonneista kustannuksista PKAMK:n kanssa 4.11.2011. Tällöin karkea arvio kokonaisuilyksestä suunnittelun ollessa vielä kesken oli 3,137 milj. euroa. Tilakeskus esitti muutoksia kustannussäästöjen löytämiseksi, mutta PKAMK:n näkemyksen mukaan toiminnallisuus kärsii, mikäli hankkeen laajuuteen ja sisältöön tehdään muutoksia. Sovittiin, että kustannuksia tarkastellaan uudestaan, kun hanke on kokonaisuudessaan saatu suunniteltua ja tarkempi kustannusarvio tehtyä.

Tilakeskus ja PKAMK pitivät kustannuspalaverin 7.9.2012. Loppukustannus oli valmistuneen kustannusennusteen mukaan ylittymässä 6,213 milj. eurolla.

PKAMK on kirjallisesti sitoutunut hankkeen kustannuksiin ja kohonneeseen vuokratasoon.

Kaupunginhallitukselle esitettiin kustannusarvon hyväksymistä 15.10.2012. Esityksessä ja päätöksessä on lopulliseksi kustannusarvioksi hyväksytty 18,543 milj. euroa. Ero alkuperäiseen kustannusarvioon yli 8 milj. euroa, lähes yhden veroprosenttiyksikön verran. Esitys sisältää aiemmasta poiketen myös vuoden 2013 ja 2014 osalta arvonlisäveron 24 prosentin osuuden.

Kaupunginhallituksen päätöksessä on todettu, että vuodelle 2012 määräraha on ollut riittävä. Vuosien 2013-2014 osalta investointimäärärahat hyväksytään vuoden 2013 talousarviossa.

Hankkeelle on myönnetty määräraha em. päätöksen mukaisesti vuosien 2013 ja 2014 talousarvi-
oihin. Hankkeen toteuma oli vuoden 2013 tilinpäätöksen mukaan ollut 14,9 milj. euroa.

Tarkastuslautakunnan arvio:

---

*Talousarvioissa ja niiden pohjalta myös toimintakertomuksessa tulee valtuustoon nähdessä sitovat
tavoitteet merkitä selkeämmin. Sitovien tavoitteiden sisältöön ja niiden toteutumien selvittämiseen
tulee kiinnittää enemmän huomiota. Vuoden 2013 talousarviossa asetetuista tavoitteista osa on sel-
laisia, joiden toteumaa on hyvin vaikeaa, jopa mahdotonta, mitata.*

*Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota useisiin merkittäviin investointikohteisiin, joissa al-
kuperäinen kustannusarvio on poikennut lopullisesta kustannusarviosta huomattavasti. Hankkeen
valmistelijoilla on velvollisuus tehdä sellaiset arviot, joihin valtuutetut voivat luottaa päätöstä teh-
dessään.*

*Rakentamisen aikataulus on syytä laatia siten, että varmistetaan riittävä aika rakennusmateri-
aalien kuivumiseen. Samoin on syytä kiinnittää erityistä huomiota projektien valvontaan ja vastuu-
seen sekä sopimusteknisiin asioihin ylimääräisten kustannusten välttämiseksi. Myös kiinteistöjen
ilmanvaihdon suunnitteluun, toteutukseen, käyttöön ja huoltoon on jatkossa annettava niille kuulu-
va painoarvo. Lisäksi on kiinteistöjen huoltotarve kartoitettava kattavasti jo suunnitteluvaiheessa.
Se on dokumentoitava niin, että sen pohjalta voidaan tarvittavat huoltotoimenpiteen toteuttaa ko-
ko kiinteistön elinkaaren ajan ja tarvittaessa huolto-ohjeet on päivitettävä.*

*Eräistä vuoden 2012 arviointikertomukseen saaduista vastineista saa kuvan, että talousarviot olisi-
vat joiltakin osin olleet epärealistisia. Kaupunginvaltuuston ei pitäisi hyväksyä jo lähtökohdiltaan
epärealistisia talousarvioita, vaan sillä on oikeus odottaa ja edellyttää kaupunginhallituksen talous-
arvioehdotuksen olevan realistinen.*

3.3.2. Kaupunginhallitus

Joensuun kaupunginhallituksella on kaksi jaostoa: henkilöstö- ja työllisyysjaosto sekä sosiaali- ja
terveyspalveluiden tilaaja- jaosto. Sosiaali- ja terveyspalveluiden tilaaja- jaosto on kunta- ja palve-
lurakennuudistuksesta annetun lain mukainen yhteistoimintaelin. Jaosto tilaa sosiaali- ja ter-
veydenhuollon palvelut Joensuun kaupungille ja Kontiolahden kunnalle (vuonna 2014 myös Ou-
tokummun kunnalle). Yhteistoimintasopimuksen mukaisesti kaupunginhallituksella ei ole kunta-
lain 51 §:ssä tarkoitettua otto-oikeutta tilaaja- jaoston käsittelemiin asioihin lukuun ottamatta
päätösten laillisuusvalvonnan edellyttämää otto-oikeutta.

Vuonna 2013 kaupunginhallitus toimi Joensuun Tilakeskus -liikelaitoksen johtokuntana.

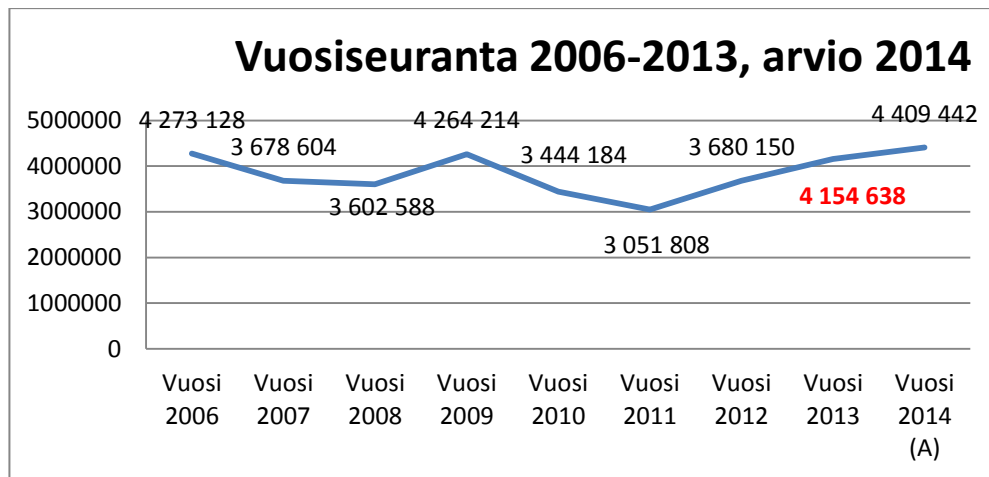
Kaupunginhallituksen alaisten tulosalueiden valtuustoon nähdessä sitovat **taloudelliset tavoitteet**
ovat toteutuneet talousarvion mukaisesti.

Yleishallinnon tulosalueella on selvitetty mm. kehittämishankkeiden euromääräisiä toteumatie-
toja. Suurin osa kehittämishankkeisiin käytetystä rahasta kanavoituu Joensuun seudun kehittä-
mis-yhtiön Josekin sekä Tiedepuiston kautta erilaisiin suurehkoihin kehittämishankkeisiin. Näihin
hankkeisiin käytettiin 1,37 milj. euroa.

Lisäksi kehittämishankemäärärahoista on rahoitettu kolmea kaupungin eri hallintokuntien hallinnoimaa hanketta ja yhtä yliopiston koordinoimaa sekä kahta muuta hanketta. Kehittämishankkeisiin käytettiin vuonna 2013 yhteensä 1,4 milj. euroa (ed. vuosi 1,5 milj. euroa).

Työllistämistoiminnan tavoitteeksi vuodelle 2013 oli asetettu Kelan työmarkkinatuen laskutuksen vähentäminen enintään 3.709.000 euroon. Toteuma oli 4,15 milj. euroa, eli tavoitteessa epäonnistuttiin toimenpiteistä huolimatta. Työttömien osuus työvoimasta kasvoi edellisen vuoden lopun 15,1 prosentista vuoden 2013 luvun lopun 15,9 prosenttiin.

Työmarkkinatuen kuntaosuuden määrä on vuoden 2011 noin 3 miljoonasta noussut kahdessa vuodessa yli miljoonalla eurolla. Yli 500 päivää työttömänä olleista maksettava kuntaosuus on merkittävä menoerä Joensuun kaupungin menoissa. Kuntaosuuden määrä kasvaa vieläkin suuremmaksi, kun maksuvelvoite laajenee vuoden 2015 alusta koskettamaan yli 300 päivää työttömänä olleita. Seuraavasta kaaviosta esitetään työmarkkinatuen kuntaosuuden määrän kehitystä vuosina 2006-2013.

Työmarkkinatuen kuntaosuuden määrän kehitys Joensuun kaupungissa
(Lähde: Joensuun kaupungin henkilöstöyksikkö, työllistämispalvelut)

Myös nuorten työttömyyden vähentäminen oli asetettu talousarviossa tavoitteeksi. Nuorten työttömien määrässä ei ole tapahtunut muutoksia toimenpiteistä huolimatta.

Nuorten työttömien määrä, Joensuu	31.1.2014	31.1.2013
Alle 20-vuotiaat	139	143
Alle 25-vuotiaat	896	899

(Lähde: Pohjois-Karjalan ELY-keskus, työllisyyskatsaukset)

Joensuun seudun hankintatoimi

- Sähköisen tilausjärjestelmän käyttöönotto on edelleen kesken, syyksi toimintakertomuksessa on mainittu resurssipula.
- Tiedottamisen kehittämisessä on edistytty. Ostopaikkaluettelo on siirtynyt hankintakalenteri.fi -palveluun. Tätä kehitetään vuonna 2014.

Sote-yhteistoiminta-alueen maksuosuus -tulosalue sisältää talousarvion mukaan Joensuun kaupungin maksuosuuden sosiaali- ja terveystalv palveluista sekä sosiaali- ja terveystalv palvelujen eläke- menoperusteiset maksut sekä varhemaksut, jotka ovat muodostuneet ennen yhteistoiminta- alueen käynnistämistä. Itse toimintakertomuksessa ei ole mitään toteumaan liittyvää sanallista selvitystä.

Alueellinen pelastustoimi -tulosalue sisältää maksuosuuden Pohjois-Karjalan pelastuslaitokselle.

Kaupungin ulkoisten toimintakulujen kasvu oli 4,8 milj. euroa (1,0 prosentti). Toimintakate (toimintatulojen ja -kulujen erotus) parani noin 7 prosentilla. Ammattikorkeakoulun yhtiöittäminen vaikuttaa lukujen vertailtavuuteen. Käyttötalouden toimintakate heikkeni 1,1 prosenttia, kun ammattikorkeakoulun yhtiöittämisen vaikutus käyttötalouden menoissa huomioidaan. Edellisvuonna toimintakate heikkeni 6,9 prosenttia. Ulkoisen tuloksen vertailukelpoinen toimintakate heikkeni vuonna 2013 vain 0,5 prosenttia.

Käyttöomaisuuden myyntivoittoja kertyi 7,1 milj. euroa (11,3 milj. euroa v. 2012) ja myyntitappioita noin 5.000 euroa (0,2 milj. euroa v. 2012).

Vuoden 2013 tilinpäätöksen mukaan tilikauden tulos oli -3,4 milj. euroa. Tilinpäätöserien jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostui 2,6 milj. euroa.

Kaupungin palveluksessa olevan vakinaisen ja määräaikaisen henkilöstön määrä oli vuonna 2013 yhteensä 5498. Vuotta aiemmin henkilöstömäärä oli 5788. Koko henkilöstön sairauspäivät/henkilötyövuosi olivat keskimäärin 14,7. Ne lisääntyivät edellisestä vuodesta 0,5 päivää/henkilötyövuosi. Tarkemmat tiedot henkilöstöstä on esitetty vuoden 2013 henkilöstökertomuksessa.

Kaupunginhallitus on päättänyt 15.4.2013 § 227, että koulutukseen ja virkamatkoihin liittyviä päivärahoja ei makseta vuonna 2013 1.5.2013 alkaen.

Kaupungin ICT-kustannusten kehitystä ei pystytä hyvistä kirjausohjeista huolimatta seuraamaan mm. organisaatiossa tapahtuneiden rakennemuutosten vuoksi.

Sisäinen valvonta

Kaupunginhallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä. Toimintakertomukseen sisältyvä selonteko antaa riittävän selvityksen sisäisen valvonnan järjestämisestä. Hallintokuntien suorittamaa sisäistä valvontaa seuraa ja täydentää sisäisen tarkastuksen yksikkö, joka toimii kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan alaisuudessa.

Tarkastuslautakunnan arvio

Toiminnallisia tavoitteita on asetettu vaihtelevasti. Valtuustoon nähden sitovia toiminnallisia tavoitteita ei ole tai niitä ei ainakaan ole merkitty selkeästi. Talousarvion tavoiteasetantaa on syytä selkeyttää merkitsemällä valtuustoon nähden sitovat tavoitteet selkeämmin. Talousarviossa monella tulosalueella on kuvattu tavoitteita, mutta niihin ei välttämättä ole annettu toimintakertomuksessa toteumatietoja. Joidenkin tavoitteiden kohdalla toteumatieto vastaa huonosti alkuperäisen tavoitetilan kuvaukseen.

Vähimmäisvaatimuksena voitaneen pitää tulosalueen toiminnan tiivistettyä kuvausta, jotta lukija saa käsityksen siitä, mihin toteutuneet eurot on käytetty.

Pitkäaikaistyöttömien määrän alentaminen olisi perusteltua ottaa vuonna 2015 kaupungin talousarviossa korostetusti esille. Kaupungin on pyrittävä yli hallintokuntien ja mahdollisuuksien mukaan myös kaupunkikonsernin avulla alentamaan työttömien määrää ja siten myös vaikuttamaan työmarkkinatuen kuntaosuuden määrään alentavasti.

Tarkastuslautakunta teetti harjoittelijalla selvitystyön Joensuun kaupungin hankintatoimen kuljetuskilpailutuksista vuosina 2012-2013. Lautakunta pani tyydytyksellä merkille, että selvitystyössä ei noussut esille mitään huomautettavaa.

Valtuustoon nähden sitovan tehtävätason toimintakatteen ylitykset on käyttötaloussosassa pääosin selvitetty selkeästi. Sen sijaan investointiosassa olevat määräraha-poikkeamat ovat jääneet ilman selvityksiä.

Hankintatoimen sähköisen tilausjärjestelmän käyttöönottoon liittyvä projekti oli alkuvaiheessa suunniteltu puutteellisesti. Projektin toteutus on kestänyt useita vuosia ohjelmistoratkaisujen ja henkilöstöresurssien puutteiden vuoksi. Lautakunta on saanut selvityksen, että tilausjärjestelmän käyttöönottoa pilotoidaan vuoden 2014 aikana.

Päivärahoja voidaan jättää maksamatta vain siinä tapauksessa, että kvtes sen mahdollistaa.

Ammattikorkeakoulun peruskorjaukseen ja saneeraukseen liittyen kaikkien projektiin osallistuneiden kesken on perusteltua selvittää suureen ylitykseen johtaneet syyt kaikilta osin niin, että tulevaisuudessa konsernissa voidaan välttyä vastaavilta ylityksiltä.

3.3.3. Kaupunkirakennelautakunta

Kaupunkirakennelautakunnan keskeisiä tehtäviä ovat kaavojen valmistelu sekä vastuu maa- ja vesialueiden, katujen, puistojen ja muiden yleisten alueiden hallinnasta, suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta.

Tavoitteet olivat:

- Tonttien luovutuksen varmistaminen
- Täydennysrakentamisen tukeminen
- Kustannustehokkaat palveluhankinnat

Tarkastuslautakunnan arvio

Kaupunkirakennelautakunnan tulosalueella esitetyt toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen on esitetty esimerkillisesti.

3.3.4. Sosiaali- ja terveystalouden tilaajajaosto

Tilaajajaoston tulosalueen tulot koostuvat Joensuun kaupungin ja Kontiolahden kunnan maksuosuuksista. Menomääräraha ostetaan palvelut sosiaali- ja terveystaloudelta. Joensuun kaupungin ostoihin on varattu määräraha tulosalueelle 192 sote-yhteistoiminta-alueen maksuosuus. Tuotantoa varten on perustettu taseyksikkö. Sen toiminta kuvataan sosiaali- ja terveystaloudella sekä aivan toimintakertomuksen loppuosassa sivulta 267 alkaen.

Sosiaali- ja terveystalouden tilaajajaoston kohdalla ei toimintakertomuksessa ole muuta kuin ns. Kuntamaisemataulukot ja kokonaistoteuma kirjanpidosta. Kontiolahti ja Joensuu ovat sopineet, että tilaajatehtävän talousarviossa määritellään palvelusuunnitelman keskeiset palvelutarvemuuttujat sekä palvelutasoa, palvelun vaikuttavuutta ja varojen käytön taloudellisuutta koskevat tavoitteet ja niiden mittarit. Vastuukunnan valtuusto hyväksyy tilaajajaoston talousarvion esityksen mukaisesti tai palauttaa sen uudelleen valmisteltavaksi.

Vuosi 2013 oli yhteistoiminnan ensimmäinen vuosi. Kuntamaiseman taulukoiden tieto kehityksen osalta on enintään suuntaa antava. Kuntamaiseman taulukot euromäärien osalta pohjautuvat kirjanpidon toteumatietoihin. Tiedot pohjautuvat Joensuun ja Kontiolahden tilinpäätöstitietoihin vuodelta 2012, joita on parhaan mahdollisen tietämyksen perusteella yritetty kohdentaa eri tehtäville. Tilinpäätöstiedot pohjautuvat Joensuun kaupungin vuoden 2013 tilinpäätöstitietoihin. Suoritettietojen osalta tapahtumat syötetään taulukkoihin käsin eri järjestelmien tuottamien seurantatietojen pohjalta. Mm. hallinnon kustannukset kohdennetaan eri tehtäville joko suoraan kohdentamalla tai vyöryttämällä. Vuoden 2013 aikana on haettu oikeudenmukaista tapaa kohdentaa yhteiset kustannukset ja siten saada aikaiseksi mahdollisimman oikeudenmukaiset kustannustiedot eri kuntien kesken.

Mm. edellä mainitusta johtuen tilaustaulukoiden perusteella kustannusten kehitystietoja vuosien 2012 ja 2013 välillä ei voi tarkastella kuin enintään suuntaa-antavina. Tilanne parantunee tulevien vuosien aikana. Tosin Outokummun mukaantulo vuoden 2014 alusta saattaa aiheuttaa jälleen ongelmia vuosien 2013 ja 2014 välisessä vertailussa.

Vuoden 2013 talousarviossa tilaajan keskeiset huomiot ja painopistealueet vuodelle 2013 on kuvattu seuraaviksi:

1. Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alueen toiminnan käynnistäminen, kustannusten ja laatutason seuranta palveluiden eri osa-alueilla.
2. Tilaajajaoston tehtäväkuvan ja roolin selkeyttäminen.
3. Hyvän yhteistyön ja kumppanuuden muodostuminen tilaajan ja palvelun tuottajan välille.
4. Sosiaali- ja terveystietojen rakenteita, taloudellisuutta ja toiminnan vaikuttavuutta kehitetään yhteistyössä eri toimijoiden kanssa huomioiden järjestöt ja kolmas sektori.
5. Tilaajajaoston tehtäviin kuuluvat sosiaali- ja terveystietojen tilauksen arviointi, seuranta ja raportointi.
6. Palvelujen yli- tai alikäytöstä johtuvat yksikköhintamuutokset tai määrän muutokset käynnistävät tilaajan ja tuottajan väliset sopimusneuvottelut.

Yhteistoiminnalle on mm. palvelusopimuksessa tuottajan kanssa asetettu tavoitteita, joita olisi mahdollisesti voinut pitää myös tilaajan toiminnan tavoitteina ja siten kuvata ne tässä kohdassa. Vuoden 2013 palvelusopimuksen mukaan kehittämiskohteiksi oli valittu seuraavat hankkeet:

- 1) Kotihoidon toiminnan ohjauksjärjestelmän käyttöönotto
- 2) Kehitysvammaisten asumispalveluiden kehittäminen
- 3) Lastensuojelun pitkäaikaisten sijoitusten vähentäminen
- 4) Sosiaali- ja terveystietojen johtamisjärjestelmän uudistaminen
- 5) Oikea-aikainen hoitoon ohjaus ja kokonaisvaltainen kuntoutuminen.

Tarkastuslautakunnan arvio

Joensuun kaupunginvaltuusto on sitoutunut siihen, että se ei muuta tilaajajaoston talousarvioesitystä tilaustaululle. Se voi enintään palauttaa asian uudelleen valmisteluun.

Talousarvion laatimisessa olisi syytä harkita toiminnan kuvaamista sanallisesti selkeämmin siten, että valtuuston tahtotila tilaajan toiminnan suuntaviivoille, esim. strategisten tavoitteiden osalta, pystyttäisiin ilmaisemaan ja muuntamaan myös kuntalain mukaisiksi toiminnallisiksi tavoitteiksi. Tilaustaulujen sanallinen avaus tärkeimpien suuntaviivojen ja kehitystavoitteiden osalta tekee Kuntamaisematauluista lukijalle ymmärrettävämpiä. Erityisesti suuria poikkeamia olisi syytä selvittää.

Valtuustoon nähden sitova taloudellinen tavoite eli tulosalueen toimintakate on toteutunut talousarvion mukaan. Maisemataulukoista on havaittavissa, että eri alueiden talousarvioissa on ollut

merkittäviä poikkeamia verrattuna aiempaan tilinpäätöshetkeen ja vuoden lopun toteumaan. Maisemataulukon tunnusluvuissa on merkittäviä poikkeamia, eikä poikkeamia ole toimintakertomuksessa kuvattu millään lailla. Vuosien 2012 ja 2013 euromääräiset tiedot Kuntamaisematauluissa eivät ole vertailukelpoisia.

Tarkastuslautakuntien yhteistoiminnassa on käynyt ilmi, että sopimuskuntien sosiaali- ja terveystoimen toimijoiden välisessä tiedon kulussa on ollut ongelmia. Tiedonvälityksen täytyy toimia yhteistoimintasopimuksen mukaisesti.

Toiminnan kuvaamista tavoitteiden ja muiden olennaisten tietojen pohjalta tulee kehittää. Tavoiteasetannassa tulee huomioida kuntalain 65 §:n mukaiset tavoitteet ja yhteistoiminnan järjestämiseen sovittu yhteistoimintasopimus. Tulosalueelta "192 Sote-yhteistoiminta-alueen maksuosuus" voidaan huomata, että Joensuun kaupungin osuus on ollut noin 217,7 milj. euroa. Tilaajajaoston toimintakulut olivat 240 milj. euroa. Kyse on erittäin merkittävästä menoerästä kaupungin taloudessa.

3.3.5 Tuottajan neuvottelukunta

Tuottajan neuvottelukunta on uusi toimielin, ja toiminta käynnistyi uuden hallintosäännön ja uuden hallintomallin, tilaaja-tuottaja -toimintatavan tullessa voimaan vuoden 2013 alusta. Tuottajan neuvottelukunnan tehtävänä on kehittää palvelutuotannon toimintaa ja prosesseja asiakaslähtöisesti yli toimialojen.

Tarkastuslautakunnan arvio

Toiminnalliset tavoitteet on asetettu siten, että ne eivät ole mitattavia, joten toteumista ei pysty päättämään, ovatko tavoitteet toteutuneet.

Taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet.

3.3.6. Varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunta

Päivähoitopalveluiden taloudellinen tavoite (toimintakate) saavutettiin. Päivähoidon nettomenot olivat noin 35,7 milj. euroa.

Päiväkotihoidossa lapsia oli 2074, mikä oli 37 enemmän kuin edellisellä vuonna. Perhepäivähoidossa (hoitajan kotona) lapsia oli 520, ja näiden lasten määrä oli 14 vähemmän kuin edellisellä vuonna. Ryhmäperhepäivähoidossa oli 118 lasta, mikä oli 13 vähemmän kuin edellisellä vuonna. Ryhmäperhepäivähoito oli yli 60 prosenttia kalliimpaa kuin päiväkotihoito ja 90 prosenttia kalliimpaa kuin hoitajan kotona tapahtunut perhepäivähoito (mittarina euroa/asiakas). Ryhmäperhepäivähoidon osuus varhaiskasvatuksen nettokustannuksista oli 5,1 prosenttia.

Koulutuspalvelujen toimintakate (nettomenot) ylitti muutetun talousarvion noin 0,2 miljoonalla eurolla. Merkittävimmät ylitykset ovat syntyneet koulukuljetuskustannuksissa ja Yhteiskoulun lukion ja Rantakylän koulun muuttoihin liittyvissä kustannuksissa.

Tilakeskuksen johtaja selvitti tarkastuslautakunnalle, että toimialueen tyhjästä tai epäkuranteista toimintatiloista vastaa tilakeskus.

Perusopetuksen oppilasmäärä esiopetuksen oppilasmäärä mukaan luettuna oli 5802 vuonna 2013 ja 5980 vuonna 2012. Oppilasmäärä aleni edellisestä vuodesta 178 oppilaalla. Toimintaker-
tomuksen Kuntamaisemataulun vuoden 2012 luvut eivät sisällä esiopetuksen oppilaiden kustan-
nus- ja määrätietoja, ja siten vuoden 2012 ja vuoden 2013 luvut eivät ole vertailukelpoisia.

Lukion oppilasmäärä oli 1515, mikä oli 50 oppilasta vähemmän kuin edellisenä vuonna. Opetus-
kurssien määrä kasvoi kuitenkin 100:lla edellisvuodesta. Lukio-opetukseen varattu määräraha
ylittyi 113.547 euroa.

Konservatorion toimintakate (nettomenot) ylitti muutetun talousarvion 0,1 milj. eurolla.
Musiikkiopiston opiskelijamäärä laski 38 opiskelijalla edellisvuodesta toteuman ollessa 1157 opis-
kelijaa. Opetustuntien määrä pysyi samana kuin edellisvuonna ollen 26.483 tuntia.

Joensuun seudun kansalaisopiston opetustuntien määrä laski 2.152 tunnilla edellisvuodesta, ja
toteuma 44.695 alitti muutetun talousarvion 805 tunnilla. Toimintakate ylitti talousarvion noin
64 tuhannella eurolla. Opetustuntien määrän vähentäminen on aiheuttanut kuntalaskutuksen
määrän vähenemisen. Tämä on esitetty osasyysiksi talousarvion ylitykseen.

Varhaiskasvatuksen ja koulutuslautakunnan yhteenlaskettu toimintakate (nettomenot) pysyi
muutetussa talousarviossa. Toimintakate parani edellisvuodesta 1,18 milj. euroa.

Tarkastuslautakunnan arvio

---

*Varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunnan tavoitteet on ilmaistu viidessä kehittämishankkeessa,
joista on sitten johdettu yksityiskohtaisemmat tavoitteet. Joidenkin tavoitteiden toteutumista on
vaikea arvioida, koska toteumasarake ei kerro tavoitteen saavuttamisesta.*

*Koulutuspalvelujen kohdalla toimintakate on ylittynyt 204.878 euroa. Sitovuustason ylityksen seli-
tyksessä on todettu vain kustannusten ylitysten kohteet, vaikka siinä olisi ollut syytä antaa myös
selitys ylitysten sille.*

*Konservatorion ja kansalaisopiston sitovuustasojen ylityksien syyt on kerrottu toimintakertomuk-
sessa selkeästi.*

*Pienluokkien määrä Joensuun kaupungissa on korkea, yli 50. Mahdollisuuksien mukaan on pyrittä-
vä noudattamaan Opetushallituksen inkluusivista pedagogiikkaa ja koulutuspolitiikkaa.*

*Käyttäjän velvollisuus on huolehtia tarpeettomien tilojen irtisanomisesta tai epäkuranttien tilojen
vuokrasopimuksen purkamisesta. Varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunnan toimialueella näin on
menetelty.*

3.3.7. Sosiaali- ja terveystalokunta

Kaupunginhallituksen sosiaali- ja terveystalokuiden tilaajajaosto on kunta- ja palvelurakenne-
uudistuksesta annetun lain mukainen yhteistoimintaelin.

Jaosto tilasi vuonna 2013 sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut Joensuun kaupungille ja Kontiolahden kunnalle. Tilaajatiimi toimii tilaajajaoston alaisuudessa. Tilaajatiimi valmistelee palvelusopimuksen/palvelujen tilauksen yhdessä palvelutuottajien kanssa. Sosiaali- ja terveyslautakunnan tehtävistä on sovittu Joensuun kaupungin ja Kontiolahden kunnan yhteistoimintasopimuksessa.

Sopimuksen mukaan sosiaali- ja terveystilauksien tuottamisesta vastaa Joensuun kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunta, joka tuottaa palvelut joko itse tai hankkii ne ostopalveluina tilausso-
pimusten mukaisesti.

Yhteistoimintasopimuksessa on sovittu, että tuottajalautakuntaa varten perustetaan kirjanpidollinen taseyksikkö, jolle laaditaan oma tulos-, investointi- ja rahoitusbudjetti sekä tase. Tuottajatehtävän talousarviossa esitetään palvelutuotannon tavoitteet ja tunnusluvut sekä budjettien perustelut. Vastuukunnan eli Joensuun kaupungin valtuusto hyväksyy tuottajalautakunnan talousarvion esityksen mukaisesti tai palauttaa sen uudelleen valmisteltavaksi.

Edelleen yhteistoimintasopimuksen mukaan yhteistoiminta-alueen kustannukset jaetaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti siten, että molemmat osapuolet vastaavat oman kuntansa asukkaiden käyttämien palveluiden kustannuksista. Kuntien maksuosuus määräytyy luovutettujen palveluiden määrän ja budjetoitujen kustannusten perusteella. Palveluiden yksikköhinnat määritellään vuosittain talousarvioprosessin yhteydessä. Maksuosuuksia voidaan tarkistaa kesken talousarviovuoden.

Vuoden 2013 talousarvion valtuustoon nähden sitovaksi tavoitteeksi on asetettu sosiaali- ja terveyslautakunnan taseyksikön tilikauden tulos (talousarviossa nolla euroa).

Sosiaali- ja terveyslautakunnan taseyksikön tulos on nolla euroa.

Vuoden aikana taseyksikkö on laskuttanut ennakoita sotien maksuosuudesta sekä tilaajajaoston yhteisistä kustannuksista sekä Joensuulta että Kontiolahdelta. Joensuun lopullinen kulu on ollut 209.300.168,17 euroa, ja Joensuulle on kirjattu tasauskuna 3.188.968,21 euroa. Kontiolahden tasauskun määrä on ollut 206.504,21 euroa. Kontiolahden sotien palveluiden maksuosuus ja osuus tilaajajaoston menoista on ollut 30.705.404,21 euroa.

Tarkastuslautakunta on korostanut aiempina vuosina hoidonporrastuksen tehostamisen tarvetta. Edellisissä arviointikertomuksissa todettiin, että jonotuspäivien suuri määrä on merkki siitä, ettei tärkeää hoidon porrastusta ole saatu kuntoon. Erikoissairaanhoidosta jatkohoitoon jonotavien potilaiden jonotuspäivien (siirtoviivepäivien) määrä on kehittynyt seuraavasti:

	Päivien lkm	kasvu edell. päivinä	kasvu %
2013	3187	490	18,2 %
2012	2697	479	21,6 %
2011	2218	311	16,3 %
2010	1907	-853	-30,9 %
2009	2760		

Vuoden 2013 jonotuspäivien määrästä on aiheutunut Joensuun kaupungille 1.715.126 euron suuruisen meno. Päiviä on kertynyt keskimäärin 265 päivää kuukautta kohti. Korkeimmillaan ne olivat lokakuussa (422 päivää) ja matalimmillaan heinäkuussa (66 päivää).

Lastensuojelun sosiaalityöntekijällä on asiakkaina keskimäärin 70 lasta/perhettä per työntekijä. Valtakunnallinen suositus on 30 lasta/perhettä. Joensuussa pystytään valmentamaan sijaisperheiksi vain yksi ryhmä vuodessa. Ryhmässä on noin kahdeksan perhettä. Sijaisperheiden tarve on suurempi, mutta kaupungin nykyiset henkilöresurssit eivät riitä enempään kouluttamiseen. Sijoittaminen sijaisperheeseen maksaa noin 15.000 euroa vuodessa. Laitossijoitus maksaa noin 90.000 euroa vuodessa.

Tarkastuslautakunnan arvio

Sote-yhteistoimintasopimuksen tavoitteena on moniammatillisen ja ennakoivan toimintaotteen kehittäminen. Tämä ei tule selkeästi esille sosiaali- ja terveystoimen talousarviossa.

Ennaltaehkäisevää toimintaa lisättiin vuoden 2012 aikana mm. tehostetun perhetyön kokeilulla, joka vakinaistettiin vuoden 2013 alusta. Kokeilusta on saatu hyviä tuloksia, mm. useamman lapsen huostaanotto voitiin ehkäistä tällä kotiin annettavalla palvelulla.

Kaupunginjohtajan huomio (s. 69 talousarvio 2013): "Tehostettu perhetyö on osoittautunut toimivaksi ja tehokkaaksi keinoksi ehkäistä lastensuojelun laitossijoituksia." Tarkastuslautakunta toteaa positiivisen kehityssuunnan.

"Lastensuojelun pitkäaikaisten sijoitusten vähentäminen" -tavoitteessa mittarina on hoitopäivien määrä. Toimintakertomuksessa tulee selvytyden vuoksi esittää sekä pitkäaikaisten laitossijoituspäivien että sijoituskotipäivien määrät ja niiden kustannukset.

Lastensuojelussa ennaltaehkäisevää toimintaa tulee edelleen pitää ensisijaisena. Sen lisäksi resurssien lisäys sijaisperhetoimintaan olisi kokonaistaloudellisesti kannattavaa.

Vuoden 2013 talousarviossa on s. 69 tuottajan viestinä tilaajalle: "Tavoitteena on mm. kaupungin eri toimijoiden lastensuojeluun liittyvien tehtävien osalta päällekkäisyyksien karsiminen ja uusien toimintatapojen käyttöönotto." Myös näihin viesteihin olisi ollut hyvä antaa toimintakertomuksessa selvitys.

Omaishoidon tuen saajien määrässä on tapahtunut nousua edellisvuodesta, mutta omaishoitajia tulisi edelleen lisätä, jotta päästään valtakunnalliselle suositustasolle. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota myös siihen, että Terveystoimen- ja hyvinvoinnin laitos sekä sosiaali- ja terveysministeriö ovat kehottaneet kuntia lisäämään omaishoidontukea.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan kohdalla esitetyistä talousarvion euromääräisistä toteumista havaitaan, että erikoissairaanhoidon määräraha on soten sisällä ylittynyt 310.383 euroa.

Jonopäivät ovat selvä merkki siitä, että koko hoitoketjua ei ole saatu toimivaksi. Tarkastuslautakunta toistaa jo aiemmissa arviointikertomuksissa esitetyn: Yksi yö erikoissairaanhoidossa on kustannuksiltaan samaa suuruusluokkaa kuin omaishoitajan kuukausikorvaus.

Kotihoidon toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto kaikille tiimeille epäonnistui, mutta kahdella pilottitiimillä on saatu lupaavia tuloksia varsinaiseen asiakastyöhön käytetyn työajan lisääntymisenä. Tarkastuslautakunta toteaa pilotoinnin onnistumisen ja näin ollen näkee hyväksi kodinhoidon toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönoton kaikille tiimeille.

"Kehitysvammaisten laitosasumisen purkamisen ja palveluprosessin saaminen kaupungin omaan hallintaan" -kehittämishankkeen tavoitteena on ollut vähentää PKSSK:lta tehtyjä ostopalveluja. Ostopalveluita ei ole saatu vähennettyä aivan tavoitteen mukaisesti, vaikka siihen suuntaan on

myös tarkastuslautakunnan havainnon mukaan edetty. Toiminnan kustannus- ja laatuvaikutukset olisi ollut syytä tuoda toimintakertomuksessa esille.

Tarkastuslautakunta pitää sosiaali- ja terveyslautakunnan taseyksikölle asetettua nollatulostavoitetta huonona. Taseyksikkö on saavuttanut asetetun nollatavoitteen tasauslaskutuksilla. Outo-kummun mukaantulon takia aiempien alijäämien laskuttaminen lienee perusteltua. Tulevissa talousarvioissa valtuustoon nähden sitovia taloudellisia tavoitteita on syytä harkita huolellisemmin.

Palvelusopimuksen mukaan vuonna 2013 ”kehitetään palveluille asetettavien tavoitteiden, arvioinnin ja laadun määrittämiseksi arviointikriteerit, jotka antavat luotettavan arviointiasteikon palvelutasolinjaukselle”. Tilinpäätöksessä 2013 tämä on sivuutettu.

Yhteistoimintasopimuksen mukaan valtuusto hyväksyy tilaajajoukon talousarvion esityksen mukaan tai palauttaa sen uudelleen valmisteltavaksi. Talousarvioesityksen luottamushenkilökäsittelylle on varattava riittävästi aikaa, että siihen voidaan tutustua perusteellisesti ja mahdollisille muutosesityksille ja niistä mahdollisesti aiheutuville toimenpiteille jää myös riittävästi aikaa.

Sosiaali- ja terveystoimen vastineessa edellisvuoden arviointikertomukseen esitettiin, että terveyspalveluissa tehtiin syksyllä 2012 Prevenar 13 pneumokokkirokote -kampanja, jossa Joensuun kaupunki rokotti kaikki kotisairaanhoidon asiakkaat ja halukkaat omaishoitajat influenssarokotusten yhteydessä. Kampanjan tarkoituksena oli vähentää keuhkokuumeopotilaita ja siten vähentää erikoissairaanhoidon kustannuksia. Vastineen mukaan tämä rahoitettiin ilman tilaajan avustusta omasta budjetista. Tarkastuslautakunnalle jäi epäselväksi, mitä tässä yhteydessä tarkoitetaan omalla budjetilla.

Tarkastuslautakunnan saaman tiedon mukaan Kuntamaisemassa on vuosien 2012 ja 2013 välinen vertailtavuusongelma.

Tarkastuslautakunta toteaa, että mittareiden valinnat eivät ole onnistuneita mm. seuraavissa tavoitteissa:

- Lastensuojelun kehittämishankkeen tavoitteena on ollut ”yli hallintokuntarajojen toimivan yhteistyön edelleen kehittäminen”. Sitä on ilmoitettu mitattavan ”päällekkäisten toimintojen karjoittaminen” -mittarilla.
- Terveyspalvelujen tuotannon johtamisjärjestelmän uusiminen kokonaan ja sen käyttöönotto on tavoite, mutta mittariksi on päätetty johtamisjärjestelmän kuvaus.
- ”Ikääntyvän ihmisen hoitoketjun analysointi ja kuntouttavan toiminnan tehostaminen” - tavoitteessa mittarina ovat hoitoketjun kuvaus ja ongelmakohtien korjaamisen aloittaminen.

3.3.8. Vapaa-aikalautakunta

Kulttuuri- ja nuorisotoimi, liikuntatoimi sekä järjestelypalvelut teknisestä virastosta yhdistyivät vapaa-aikalautakunnan alle osaksi palvelujen tuottajaorganisaatiota. Toimialaan kuuluvat kulttuuripalvelut, museot, kaupunginorkesteri, seutukirjasto, nuorisopalvelut, liikuntapalvelut ja tahtumapalvelu.

Kehittämishankkeet ja niissä asetettujen tavoitteiden toteutuminen:

1. Tapahtumien asiakaslähtöinen järjestäminen Joensuussa. Tapahtumapalvelujen toiminnan kehittäminen on ollut käynnissä vuoden 2013 aikana. Työryhmä järjestäytyi ja tapahtumajärjestäjien kanssa aloitettiin yhteistyö. Mm. kartoitustyöt ovat siirtyneet vuodelle 2014.
2. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen. Tavoitteena ollut lasten ja nuorten palveluohjelmakuvauksen tekeminen.
3. Vapaa-aikakeskuksen toimintakulttuurin luominen. Organisaatiouudistus ja sen tiedotus on viety suunnitellusti läpi koko keskuksen.
4. Vapaa-aikasektori matkailun ja kotoutumisen sisältöjen tuottajana. Tavoitteen mukaista toimintaa on tehty mm. hankerahalla.

Kulttuuripalvelut

Järjestettyjä tapahtumia oli 125 (talousarvio 100) ja niissä kävijöitä 56.943 (ta 45.000).

Joensuun museot

Pohjois-Karjalan museon kävijämäärä kasvoi edellisvuodesta noin 1600:lla ollen 29.316 kävijää. Myös Taidemuseon kävijämäärä kasvoi edellisvuodesta lähes 500:lla ollen 19.233 kävijää.

Kaupunginorkesteri

Kaupunginorkesterin määrällinen kävijätavoite 23.000 alitettiin (kävijöitä oli 20.832). Myytyjen lippujen määrätavoite ylitettiin, ja myytyjen lippujen määrä kasvoi edellisvuoden 9.334:stä vuoden 2013 määrään 10.638.

Joensuun seutukirjasto

Seutukirjaston asiakaskäynnit vähentyivät 88.380 käynnillä (7 prosenttia), ja lainaukset vähenivät 139.604 (5,5 prosenttia) edellisestä vuodesta. Toiminnan taloudellisuustavoite saavutettiin, ja talousarvio toteutui suunnitellusti. Verkkopalvelujen käyttö lisääntyi edelleen.

Nuorisopalvelut

Nuorisopalveluiden talousarvio ylittyi 57.396 euroa. Talousarvion ylityksen syyksi on toimintakeromuksessa mainittu toimitiloihin kohdistuvat syyt.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalvelut pysyivät muutetussa talousarviossa.

Uimahallien käyntimäärä on laskenut edellisvuodesta noin 14.000:lla eli noin 4 prosenttia. Käynnejä oli yhteensä 319.668. Jäähallin käyttöaste on myös laskenut 85 prosenttiin ed. vuoden 90 prosentista. Talousarvion tavoitteet kuitenkin saavutettiin.

Tarkastuslautakunnan arvio

Vapaa-aikalautakunnan talousarviosta tilavuokrat ja palkkakustannukset ovat suurimmat kuluerät. Mm. tästä syystä toimintaa on järjestettävä hankerahoituksella. Vuonna 2013 hankerahoitusta on tuloutettu yli 0,5 milj. euroa.

Vapaa-aikalautakunnan tavoitteet ovat mitattavia ja niitä seurataan. Asetetut tavoitteet on pääosin saavutettu.

3.3.9. Liiketoiminnan johtokunta

Teknisten palveluiden tuotantoyksikkö aloitti toimintansa vuoden 2013 alusta. Se muodostuu aiemmista kiinteistöpalvelukeskuksen tehtävistä eli ruoka-, siivous- ja kiinteistönhoitopalveluista sekä kuntatekniikan palveluista.

Tuotantoyksikön perustamisella tavoitellaan palvelujen tuottamisen tehokkuuden ja laadun parantamista, läpinäkyvää hinnoittelua, monipuolisia tehtäväkuvia, sijaisuuksien hoidon parantamista ja ruuhkahuippujen tasoittamista.

Kehittämishankkeet vuodelle 2013 olivat:

- Teknisten palvelujen tuotantoyksikön toiminta kehittyi tuottavaksi ja kilpailukykyiseksi
- Maakunta Aromi eli maakunnassa käynnistyvän yhteisen Aromi-ohjelmiston hyödyntäminen
- Siivouspalvelujen henkilöstön työkyky ja ammatillinen osaaminen
- Teknisten palvelujen tuotantoyksikön käytössä olevien toiminnanohjausjärjestelmien jatkokehityshanke

Valtuustoon nähden sitova tulosalueiden toimintakatteiden summa on ylittynyt 30.400 eurolla. Tulosalueiden tuloalituksia on pystytty kattamaan kulusäästöillä. Niistä merkittävin oli 237.000 euron säästö henkilöstökuluissa.

Kiinteistöpalveluissa hoidettavien kiinteistöjen kokonaispinta-ala ylitti tavoitteen ja kasvoi edellisestä vuodesta merkittävästi (60 prosenttia). Hoitokustannukset euroa/m² alenivat edelleen edelliseen vuoteen verrattuna ollen 14,2 euroa/m².

Liiketoiminnan johtokunnan alaisen ravintopalvelukeskuksen hintatavoitteet toteutuivat lähes asetetun mukaisina samoin kuin siivouspalvelujenkin. Aterioiden yhteismäärä toteutui lähes arvioidusti. Siivouspinta-alan määrä säilyi lähes entisellään ja oli talousarvion mukainen. Ostopalveluina toteutettu siivous oli edelleen taloudellisempaa kuin omana työnä toteutettu.

Tarkastuslautakunnan arvio

Osa asetetuista tavoitteista oli sellaisia, joiden toteutumisen arviointi on lähes mahdotonta. Johtamisen välineenä tavoitteiden asettamiseen tulee kiinnittää enemmän huomiota. Tavoitteiden seurannan mittareiden tulee olla selkeitä ja sellaisia, jotka todella kertovat tavoitteessa edistymisestä.

3.3.10 Joensuun alueellinen jätelautakunta

Vuoden 2012 alusta aloitti toimintansa alueellinen jätelautakunta, jonka isäntäkuntana toimii Joensuu. Yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat Joensuun lisäksi Kontiolahden, Liperin, Polvijärven ja Ilomantsin kunnat.

Vuodelle 2013 asetetut tavoitteet olivat:

- Asiakasrekisterin päivittämisen kehittämishanke
- Jätelautakunnan toimintamallien kehittäminen

Kummassakin kehittämishankkeessa kehitystyö on aloitettu vuoden 2013 aikana.

Tarkastuslautakunnan arvio

Tavoitteet ovat konkreettisia, mutta niiden toteutumattomuutta ei ole selitetty.

3.3.11. Rakennus- ja ympäristölautakunta

Rakennus- ja ympäristölautakunnan tulosalueet ovat yhteiset palvelut, rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu ja pysäköinninvalvonta.

Vuodelle 2013 asetetut tavoitteet olivat:

- Ilmastostrategian päivittämisen kehittämishanke
Ilmastostrategia on päivitetty vuoden 2013 aikana ja hyväksytty valtuustossa 2014
- Pohjois-Karjalan energianeuvontahankkeen jatko

Tarkastuslautakunnan arvio

Tavoitteet olivat selkeät ja ne on saavutettu. Taloudelliset tavoitteet toteutuivat talousarviota paremmin.

3.3.12. Joensuun Vesi -liikelaitos

Joensuun Veden tilikauden tulos ennen satunnaisia eriä ja varauksia oli 2,5 milj. euroa. Se ylittää valtuustoon nähden sitovan tavoitteen 0,58 milj. eurolla. Liikelaitoksen liikevaihto oli 14,1 milj. euroa ja liikeylijäämä 3,6 milj. euroa. Veden myyntimäärä alitti talousarvion lievästi. Talousarviossa asetetut tavoitteet ovat pääsääntöisesti toteutuneet. Investointien määrä oli 6,18 milj. euroa.

Tarkastuslautakunnan arvio

Tavoitteet olivat selkeät ja ne on saavutettu. Huomiota kiinnitettiin Enon jätevedenpuhdistamoon, jossa poikkeuksellisen suuri tulevan jäteveden määrä aiheutti ongelmia. Taloudelliset tavoitteet toteutuivat talousarviota paremmin.

3.3.13. Pohjois-Karjalan pelastuslaitos -liikelaitos

Pohjois-Karjalan pelastuslaitos toimii kaupunginhallituksen alaisena kunnallisena liikelaitoksena. Pohjois-Karjalan pelastuslaitos -liikelaitoksen tehtävänä on vastata pelastustoimen palvelutasosta sekä pelastuslaitoksen toiminnan ja nuohouspalvelujen asianmukaisesta järjestämisestä Pohjois-Karjalan maakunnan alueella.

Pelastuslaitos huolehtii myös yhteistoimintasopimuksen mukaisesti Pohjois-Karjalan sairaanhoidopiirin alueen ensihoitopalveluiden järjestämisestä yhteistyössä Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymän kanssa. Vuoden 2013 alusta Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymän vastuulle siirtyi koko maakunnan ensihoito.

Pelastuslaitoksen tilikauden tulokselle asetettu valtuuston nähden sitova tavoite 0,330 milj. euroa saavutettiin tuloksen ollessa 0,487 milj. euroa.

Tarkastuslautakunnan arvio

Tavoitteet olivat selkeät ja toteumat vastasivat tavoitteita.

3.3.14. Joensuun Tilakeskus -liikelaitos

Tilakeskuksen tehtävänä on hankkia kaupunkikonsernille tarkoituksenmukaiset toimitilat ja niihin käyttäjien tarvitsemat kiinteistö- ja tilapalvelut. Tilakeskus vastaa kaupungin omistaman tilaomaisuuden ylläpidosta, sen arvon säilymisestä, tuottavuudesta, monikäyttöisyydestä ja tehokkaasta käytöstä. Toiminnassaan liikelaitos noudattaa liiketaloudellista periaatetta.

Tilakeskus osallistui kaupungin tilatyöryhmän työskentelyyn vuonna 2013. Tilatyöryhmä laati vuodelle 2013 toimitiloihin liittyvän toimenpideohjelman, jonka kaupunginvaltuusto hyväksyi talousarviokäsittelyn yhteydessä. Vastaava toimenpideohjelma hyväksyttiin vuodelle 2014.

Toimintavuoden aikana toteutettiin paljon uusia tilajärjestelyjä.

Joensuun kaupungille kannattamattomien ja tarpeettomien kiinteistöjen myyntiohjelmaa jatkettiin. Toimintavuonna myytiin Ollintie 1 ja Jussintie 7 rivitalot, Hoviahontie 2, Kauppakatu 4 osakehuoneisto, Taidetalo Tuupovaarasta, Koy Rantaparkki sekä Sepänkatu 38.

Toimintavuonna purettiin Vehkakuja 4, Penttilän vanha päiväkotikoti, Hoviahontie 18 A, Pataluodon koulu, Matarantie 2 asuin- ja talousrakennukset sekä Kukkosensaari -asuinrakennus.

Tikkarinteen peruskorjaus oli kuluneen vuoden merkittävin peruskorjaushanke. Uimaharjun yhtenäiskouluhanke oli merkittävin uudishanke. Loppuvuodesta käynnistyi Siilaisen terveysaseman peruskorjauksen ja laajennuksen suunnittelu.

Tilakeskuksen liikevaihto oli 37,82 milj. euroa tavoitteen ollessa 37,566 milj. euroa. Tilikauden ylijäämä oli 1,75 milj. euroa tavoitteen ollessa 1,3 milj. euroa. Tilakeskus maksoi 6 prosentin korvauksen eli 5.485.621 euron peruspääomalle. Myyntivoittoa kertyi vuonna 2013 163.179 euroa tavoitteen ollessa 200.000 euroa.

Liikelaitoksen toiminta päättyi 31.12.2013 ja jatkui 1.1.2014 konsernihallintoon sijoittuvana taaseyksikkönä.

Tarkastuslautakunnan arvio

Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota useisiin merkittäviin investointikohteisiin, joiden kohdalla alkuperäinen kustannusarvio on poikennut lopullisesta kustannusarviosta huomattavasti. Hankkeen valmistelijoilla on velvollisuus tehdä sellaiset arviot, joihin valtuutetut voivat luottaa päätöstä tehdessään.

Edelleen investointeihin liittyen tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että rakentamisen aikataulut on syytä laatia siten, että varmistetaan aina riittävä aika rakennusmateriaalien kuumiselle. Samoin on syytä kiinnittää erityistä huomiota projektien valvontaan ja vastuisiin sekä

sopimusteknisiin asioihin ylimääräisten kustannusten välttämiseksi.

Myös kiinteistöjen ilmanvaihdon suunnitteluun, toteutukseen, käyttöön ja huoltoon on jatkossa annettava niille kuuluva painoarvo. Lisäksi on kiinteistöjen huoltotarve kartoitettava kattavasti jo suunnitteluvaiheessa. Se on dokumentoitava niin, että sen pohjalta voidaan tarvittavat huoltotoimenpiteen toteuttaa koko kiinteistön elinkaaren ajan ja tarvittaessa huolto-ohjeet on päivitettävä.

Valtuuston päätettäväksi tuotavissa hankesuunnitelmissa tulee selkeämmin ilmaista, millaisia tiloja rakentamisessa on tarkoitus tehdä, kuten useissa kaupungeissa jo menetellään. Tällöin valtuutetuilla olisi nykyistä parempi mahdollisuus arvioida hanketta suhteessa kuntalaisten palvelutarpeeseen.

3.3.15. Joensuun Työterveys -liikelaitos

Joensuun Työterveys tuottaa ja kehittää työterveyshoitopalveluja sopimusten piirissä oleville ja työterveyshoitopalveluja hakeville yrityksille, yhteisöille ja yrittäjille sekä täyttää kansantervelain veloitteen työterveyspalvelujen järjestämisestä Joensuun kaupungin ja Kontiolahden kunnan alueella toimiville ja palveluja hakeville yrityksille. Sillä on toimipaikat yhteistyökunnissa ja Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymän tiloissa.

Liikevaihto oli 3,413 milj. euroa tavoitteen ollessa 3,519 milj. euroa. Joensuun Työterveys teki ylijäämää 52.921,05 euroa, ja parannus oli merkittävä edellisvuoden alijäämästä 238.650 euroa. Muutetun talousarvion ylijäämätavoitetta 110.000 euroa liikelaitos ei kuitenkaan saavuttanut.

Vuoden 2013 toimintaa on haitannut lääkäriavaj. Yksi työterveyshuoltoon erikoistuva lääkäri on ollut opintovapaalla koko vuoden, ja yksi lääkärinviran haltija sanoutui irti elokuussa 2013. Perustettuja uusia työterveyslääkäri virkoja ei ole saatu täytettyä. Sairaanhoitopalveluissa on jouduttu käyttämään ostopalveluja. Terveystarkastusten hoitaminen on sujunut odotetusti. Sairaanhoitotoiminnassa hoidon tarpeen arvioinnista ja lyhyen sairauslomatarpeen antamisesta vastaa kolme työterveyshoitajaa.

Tarkastuslautakunnan arvio

Työterveysliikelaitoksen toimintaa on vuonna 2013 haitannut lääkäriavaj. Työterveysliikelaitos ei ole saavuttanut sille asetettua tulostavoitetta. Joensuun Työterveys teki kuitenkin ylijäämää 52.921,05 euroa, ja parannus oli merkittävä edellisvuoden alijäämästä 238.650 euroa.

3.3.16. Tulevaisuusrahasto ja Elinkeinorahasto

Rahastojen perustaminen liittyy Joensuun Energia Oy:n myynnistä saatuun kauppahintaan. Rahastojen pääomiksi siirrettiin yhteensä 48,8 milj. euroa vuonna 2000, kun rahastot perustettiin. Rahastoja on hoidettu kaupunginhallituksen hyväksymien sijoitusrajoitusten perusteella.

Tulevaisuusrahaston kirjanpidollinen tulos oli 0,992 milj. euroa ylijäämäinen. Elinkeinorahaston kirjanpidollinen tulos oli 0,6 milj. euroa ylijäämäinen. Rahastojen markkina-arvo oli tilikauden päättyessä yhteensä 76,9 milj. euroa (75,3 milj. euroa vuonna 2012).

Toimintavuonna elinkeinorahastosta ei irrotettu pääomia. Tulevaisuusrahastosta nostettiin varoja kahteen tarkoitukseen, yliopiston professuurin rahoitukseen 40.000 euroa sekä talousarviossa

päätettyihin tarkoituksiin 2.075.000 euroa. Talousarviossa on päätetty irrottaa runsaat 2 milj. euroa rahaston sääntöjen mukaisten pääasiassa korkeaan osaamiseen perustuvien työpaikkojen liisäämistä ja niiden säilyttämistä varten.

3.4. Konsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Joensuu-konserniin kuului vuoden 2013 lopussa 22 tytäryhtiötä ja kaksi tytäryhtiön tytärtä. Konserni kasvoi yhdellä tyttärellä ja yhdellä tytäryhtiön tyttärellä. Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty emoyhteisön (Joensuun kaupunki) lisäksi 22 tytäryhtiötä (omistusosuus >50 prosenttia), kaksi tytäryhtiön tytärtä ja kaikki neljä kuntayhtymää, joiden toiminnassa kaupunki on jäsenenä. Kaupungilla on 14 osakkuusyhtiötä, joissa omistusosuus vaihtelee 20-50 prosentin välillä. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty konserniyhteisöjen omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisöjen voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta.

Konserniyhtiöiden yhteenlaskettu liikevaihto oli 102,1 miljoonaa euroa (v. 2012 68,3 milj. euroa). Konserniyhtiöiden yhteenlaskettu tulos oli 0,8 milj. euroa (vuonna 2012 1,5 milj. euroa).

Merkittävimpien yhtiöiden tulokset olivat seuraavat:

Yhtiö	Toteutunut tulos (1000 euroa)
Karelia Ammattikorkeakoulu Oy	188
Joensuun Pysäköinti Oy	544
Puhas Oy	409
Joensuun Yrityskiinteistöt Oy	480
Joensuun Kodit Oy	-420
Opiskelija-asunnot Joensuun Elli Oy	+ 0
Joensuun Tiedepuisto Oy	-25
Joensuun Seudun Kehittämisyhtiö JOSEK Oy	4,7

Koko konsernin tilikauden tulos oli 8,87 milj. euroa (-9,2 milj. euroa vuonna 2012) ja ylijäämä 3,9 milj. euroa (alijäämä 8,7 milj. euroa). Konsernin lainamäärä oli 342,4 milj. euroa (319,5 milj. euroa) ja konsernilainaa oli 4597 euroa/asukas (4306 euroa vuonna 2012).

Tarkastuslautakunnan arvio

Joensuun Kodit Oy:lle oli asetettu tavoitteeksi ylläpitokorjausten lisääminen vuoteen 2012 verrattuna (+15 prosenttia). Toteuma on +/- o edelliseen vuoteen verrattuna. Tähän tavoitteen alitukseen ei ole selvitetty syytä.

Joensuun Seudun Kehittämisyhtiö JOSEK Oy:lle oli asetettu tavoitteeksi teollisten työpaikkojen nettolisäys yli 300. Toteuma on ollut vähennystä 208.

Muilta osin konserniin kuuluvien yhtiöiden toiminnalliset tavoitteet toteutuivat pääosin hyvin.

Tarkastuslautakunta yritti tehdä eri kuntien välistä vertailua konsernien talousluvuista. Kuntien erilaiset palvelutuotantotavat aiheuttavat kuitenkin sen, että on vaikeaa tehdä luotettavia vertailuja.

4. MUUT TOIMINNAN JA TALOUDEN ARVIOINNIT

Toimintakertomukseen sisältyvä ympäristötilinpäätös on enemmänkin erittely ympäristönsuojeluun liittyvistä kustannuksista kuin oikea ympäristötilinpäätös. Kaupungin ympäristötilinpäätöstä tulee kehittää enemmän siihen suuntaan, että se kertoisi kaupungin toimien todellisista ympäristövaikutuksista.

Tilinpäätöksen pitäisi olla luettavassa ja ymmärrettävässä muodossa. Tämä ei ole vuoden 2013 kohdalla kaikilta osin toteutunut. Erityisesti uusi toimintatapa tilaaja-tuottaja -malli vaatii selkeyttä.

Osaoptimointi tulee kaupungille kalliiksi, ja sen ehkäisemiseen on pyrittävä yhteistyön parantamisella sekä hallintokuntien sisällä että hallintokuntien välillä.

*Joensuun kaupungin vuoden 2013 tilikauden tulos parani 15,8 milj. eurolla edellisestä vuodesta ja oli 3,37 milj. euroa. Ammattikorkeakoulun yhtiöittäminen huomioituna toiminnan nettomenot (toimintakate) kasvoivat vain 0,5 prosenttia. Verotulot kasvoivat 11,9 milj. euroa eli 5,3 prosenttia. Valtionosuudet laskivat 22 milj. euroa noin 27 milj. euron valtionosuuksien siirryttyä Karelia Ammattikorkeakoulu Oy:lle. Rahoituksen nettotulot kasvoivat 1,2 milj. euroa, ja suunnitelman mukaiset poistot lisääntyivät 0,5 milj. euroa. Tilinpäätössiirrot pienensivät tilikauden tulosta siten, että tilikauden **alijäämäksi** muodostui **2,6 milj. euroa**.*

*Kaupunki sai edelleen suuret, noin 7 milj. euron myyntivoitot. Ilman myyntivoittoja **alijäämäksi** olisi muodostunut **4,3 milj. euroa**.*

Lähes kaikki toimielimet pysyivät niille annetussa toimintakatteessa tai liikelaitosten kohdalla saavuttivat tulostavoitteensa. Joitakin valtuustoon nähden sitovia talousarvioylityksiä on toimielinten sisällä (koulutuspalvelut, konservatorio) sekä kahdessa investointikohteessa (yleishallinto ja kulttuuripalvelut).

Tarkastuslautakunta toteaa, että kaupungilla ei ole kattamatonta alijäämää.

Allekirjoitukset

Joensuun kaupungin tarkastuslautakunta 2013 - 2016

Joensuussa 6.5.2014

Kari Savolainen
puheenjohtaja

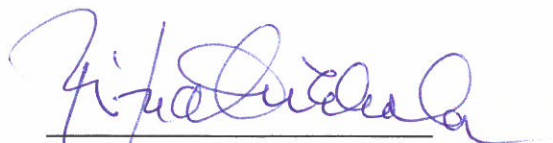
Päivi Harinen
varapuheenjohtaja

Alia Dannenberg

Antti Kainulainen

Ritva Mikkola

Sari Sallinen

Ari Tielinen